

Täysistunto

Tiistai 2.12.2025 klo 14.00—21.23

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 104/2025 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 5/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.00 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä on tarkoitus mahdollistaa tulospäristeisten tukien ja ympäristöllisten tarjouskilpailujen kokeilu metsätalouden luonnonhoitoon maksettavien tukien tehokkaammaksi kohdentamiseksi.

Vihreät pitää kannatettavana hallituksen esityksen lähtökohtaa, että metsänomistajia ohjataan tulospäristeisten tukien avulla valitsemaan kustannusvaikuttavia ja innovatiivisia keinoja luonnonhoitoon parantamiseen.

Valiokunnan käsittelyssä nousi esiin, että esitykseen liittyy luonnon monimuotoisuuden edistämisen kannalta huolia ja kysymyksiä. Usea lausunnonantaja pitää tulospäristeisiä tukia tervetulleina askeleina mutta on samaan aikaan todennut, että luontohyötyjen kannalta tuettujen toimenpiteiden pysyvyys olisi syytä varmistaa. Tämä huoli pysyvyydestä liittyy hoito- ja kunnossapitovelvoitteiden määräaikoihin, jotka ovat 5—11 vuotta.

Tämä esitys ei ole täydellinen, mutta tällä pyritään aidosti löytämään uusia kustannusvaikuttavia kannustimia luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen talousmetsissä, ja tämän esityksen myötä niitä nimenomaan on tarkoitus kokeilla, jotta löydetään sitten ne parhaat ja vaikuttavimmat keinot. Me vihreissä ollaan pitkään puhuttu siitä, että metsänomistajille on tarjottava ansaintakeinoja luonnon monimuotoisuuden ja hiilinielujen vahvistamiseksi, mutta jotta tulospäristeisten tukien vaikuttavuus voidaan varmistaa, tarvitaan sekä lyhyen että pitkän aikavälin seuranta. Lisäksi tämän kokeilun rinnalla on edistettävä lainvalmistelua, jossa pyritään suojaamaan uhanalaista luontoa ja arvokkaita luontokohteita talousmetsissä nykyistä paremmin.

Siksi teen vastalauseen 3 mukaiset lausumaesitykset, jotka tässä vielä luen:

”1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa uusien ekologisten, kasvua edistävien sekä metsien biologiseen monimuotoisuuteen ja metsäluonnon hoitoon myönnettävien tukien vaikutuksia niin meneillään olevan Metka-kauden aikana kuin sen jälkeen. Eri-tyistä huomiota pidemmän aikavälin seurannassa on kiinnitettävä luonnonhoitotoimenpi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

teiden luonnon tilaa parantavien tulosten pysyvyyteen tukien takaisinperinnän määräaikojen jälkeen.

2. Eduskunta edellyttää, että luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden pienvesien ja puronvarsien suojaamiseksi valtioneuvosto ryhtyy lainvalmisteluun, jolla asetetaan minimileveysvaatimus suojavyöhykkeille tällaisten puronvarsien ja pienvesistöjen läheisyyteen.

3. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto turvaa hallituksen esityksen mukaisten uusien tulospäätösten tukien kokeilun rahoituksen sekä ryhtyy valmisteluun Metso- ja Helmi-ohjelmien rahoituksen lisäämiseksi tasolle, joka täyttää Suomen tavoitteen luontokadon pysäyttämistä vuoteen 2030 mennessä.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.03 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen lähtökohta metsänomistajien ohjaamiseksi tulospäätösten tukien avulla valitsemaan kustannustehokkaimpia keinoja metsäluonnon tilan parantamiseksi on hyvä. Valtion rajalliset tukieurot on kohdenettava nykyistä paremmin metsäluonnon tilan parantamiseksi.

Esityksessä ehdotettuun järjestelmään ja valittuihin tukikohteisiin liittyy kuitenkin monia huolia. Keskeiset hiilinielua vahvistavat toimet ovat jääneet kokonaan uupumaan näiden pilotoitavien toimenpiteiden joukosta. Huolta herättää myös luonnonhoitotoimiin osoitettujen resurssien riittävyys sekä tavoiteltujen luontohyötyjen pysyvyys erittäin lyhyen hoito- ja kunnossapitovelvoitteen seurauksena. Hallituksen esitys ei siis tällaisenaan täytä sille asetettuja tavoitteita eikä varmista ekologisten hyötyjen pysyvyyttä, ja siksi kannatan edustaja Elon tekemää esitystä eli näitä lausumia. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen, olkaa hyvä.

14.04 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Nyt on käsittelyssä hallituksen esitys laiksi metsätalouden määräaikaaisesta kannustinjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta. Valitettavasti hallituksen esitys on puutteellisesti valmisteltu ja rajattu niin, että kokeilulle asetetut tavoitteet eivät todennäköisesti toteudu. Hallinnolliset kustannukset ovat merkittävät, ja kokeiluun varatut määrärahat menevät näin hukkaan. Kannusteisiin käytettävissä olevat varat ovat rajalliset, joten on tärkeää, että ne ovat taloudellisesti tehokkaita ja vaikuttavia.

Kannustimen tulisi synnyttää toimintaa, joka ei toteutuisi ilman tukea. Julkisen talouden kasvava kestävyysvaje korostaa julkisen rahoituksen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden parantamista. Viime kaudella aloitetun metsittämistuen istuva hallitus lakkautti juuri, kun tuen myöntäminen on päässyt vauhtiin. SDP vaatii järjeistämistä verorahojen jakamiseen niukkenevien talousarvioiden todellisuudessa, ja kahdeksi vuodeksi tarkoitettu kokeiluluontoinen tuki hallinnollisine kustannuksineen on verorahojen epätarkoituksenmukaista käyttöä.

Arvoisa herra puhemies! Teen vastalauseen 1 mukaisen esityksen, että lakiehdotus hylätään ja että hyväksytään yksi lausumaehdotus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

14.05 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä on kyse hyvin konkreettisesti siitä, että metsänomistajille tarjotaan uusia, vapaaehtoisia ja tuloksiin sidottuja työkaluja metsänhoitoon — ei pakkoa vaan kannustimia. Pääministeri Orpon hallitusohjelma linjaa laatua ja vaikuttavuutta. Tämä näkyy esityksessä, eli tukea saa silloin, kun metsänomistaja tekee toimia, joilla parannetaan luonnon tilaa ja vesiensuojelua. Ympäristölliset tarjouskilpailut ja tulospäätteiset tuet kohdentavat eurot sinne, missä niillä saadaan eniten aikaan. Metsänomistaja pääsee itse tarjoamaan kohteensa ja määrittelemään, millä tuella on valmis toimimaan. Se on reilua, markkinaehtoista ja huomioi sen, että Suomessa on noin 620 000 erilaista metsänomistajaa.

Kokeilu on määräaikainen ja rajattu, mutta suunta on oikea: kohti järjestelmää, jossa metsien taloudellinen käyttö ja luonnon monimuotoisuus eivät ole vastakkain vaan samassa paketissa. Tämän takia pidän esitystä perusteltuna ja kannatan valiokunnan mietintöä sekä lakiesityksen hyväksymistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.07 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Toisin kuin edustaja Lahdenperä sanoi, tämä esitys ei ole siinä mielessä vaikuttava, että hyvin suuri osa tämän esityksen rahoista menee hallintoon ja byrokraatiaan. Se on aivan kestävämpi, sillä tämän kokeilun jälkeenkin aina kymmenen vuoden ajan tätä tietojärjestelmää pitää pitää yllä ja kustannukset siitä jatkuvat, vaikka kokeilu päättyisi.

On myös täysin kestävämpi, että tätä markkinoidaan ikään kuin uutena kannustimena metsänomistajille, kun metsänomistajilta itseltään leikataan tämä raha Metka-tuista. Taimikonhoitoa tehdään ylipäätyänsä Suomessa liian vähän, ja nyt nuoren metsän hoidon tukea alennetaan 200 eurosta 180 euroon hehtaarilta, ja tällä leikkauksella sitten ollaan tekemässä tätä sinänsä hyvää järjestelmää. On hyvä, että löydetään vapaaehtoisia uusia keinoja tukea luonnonhoitoa metsässä, mutta tämä toteutettu malli ei ole järkevä.

Lisäksi kun varatut määrärahat tulevat todennäköisesti olemaan riittämättömiä ja kohdentuvat niille isoille toimijoille, joilla on varaa tämä byrokraatia paremmin hoitaa, niin on aika todennäköistä, että sinne varantoon ja kaikkien järjestöjen ja muitten tietoon jää alueita, jotka eivät saaneet rahoitusta, mutta ne ovat sitten seuraavan harmaan suojelun kohde silloin, kun metsäkauppoja tehdään. Todennäköisesti niitä yksikään yhtiö ei uskalla ostaa, vaikka tähän rahoitukseen pääsyä sitten ei olisi.

Näillä perusteilla esitän vastalauseen 2 mukaista muotoilua ja hylkäystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.09 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kannatan lämpimästi edustaja Kalmarin tekemää hylkäämisesitystä. Perustelu, minkä edustaja Kalmari äsken esitteli, oli todella hyvä.

Nyt ollaan tekemässä yksityismetsäomaisuuden siirtämistä erilaisille suojelujärjestöille ja byrokratialle. Elikkä nythän, kuten me kaikki tiedämme, Euroopan unioni tällä hetkellä tekee kaikkensa Ursula von der Leyenin johdolla, että yksityinen omaisuus siirretään yhteisölliseen omistukseen. Tämä on eurososialismin suurinta viisautta tällä hetkellä tässä maanosassa eli Euroopassa. Mitä tekee muu maailma? Siellä investoidaan tulevaan, raken-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

netaan tulevaa, luodaan yrityksille toimintaedellytyksiä. Euroopan unioni luo maihin valtavaa byrokratiaa ja sääntöjä, jotka kajoavat nimenomaan yksityiseen omaisuuteen.

Metsäomaisuus on Suomen kannalta henki ja elämä. Siellä on töitä, siellä on toimeentuloa, ja meidän metsiämme ei uhkaa mikään muu kuin tämä vihervasemmiston halu päästä sinne hämmentämään omia ideologioitaan, joilla suo-ojat tukitaan, luodaan valtava metaanituotantolaitos sinne suolle sadoiksi vuosiksi. Ettekö te lukeneet Brasilian ilmastokokouksen julkilausumaa? Siellähän sanotaan nimenomaan, että metaani on erittäin vaarallinen kasvihuonekaasu, ja nyt te esitätte, että luotte byrokratiaa, lisää suojelua.

Kuten edustaja Kalmari kuvasi aivan oikein, jos näitä harmaan suojelun kohteita tulee sinne metsiin paljon, niin puunostajat, jotka ostaisivat sieltä leimikon, eivät tule enää sille alueelle, kun he tietävät, että ympäristöjärjestöt hoitavat sinne 50 kameraa. Ylehan tuo sinne koko tulostusyksikkönsä, ja siellä on varmaan enemmän porukkaa kuin Talikkalan markkinoilla kuvaamassa, että yksi kanto on kaatunut väärään suuntaan.

Eihän tällä keinoin Suomen talous nouse. Nyt me luomme koko ajan lisää sellaisia asioita, että oikeasta metsänhoidosta raha vähenee, kuten edustaja Kalmari kuvasi. Taimikonhoidon rahat vähennetään, pannaan hömppään rahaa. Byrokratia kasvaa, ja metsien kunto heikkenee. Olkaa kiitollisia, rakkaat suomalaiset, että metsiä on hoidettu ja uudistettu. Se on pitänyt ne elinvoimaisina, ja se kestää myös ilmastonmuutoksen ja tarjoaa suomalaisille töitä. Sitä älkää hukatko.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

14.11 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys, jolla ehdotetaan muutettavaksi metsätalouden määräraikaista kannustejärjestelmää, siitä annettua lakia, on mielestäni varsin hyvä ja perusteltu. Meillä Suomessa on todellakin laaja joukko yksityisiä metsänomistajia ja monet heistä haluavat tehdä työtä paremman ympäristön eteen, metsäluonnon monimuotoisuuden, vesistöjen puhtauden eteen, mutta usein he toivoisivat, että he saisivat tähän joitakin tukia ja kannusteita. Nyt tällä lakimuutoksella nimenomaisesti halutaan tarjota metsänomistajille tukea ensi alkuun ainakin neljään eri toimenpiteeseen: siis lehtipuuosuuden lisäämiseen taimikossa ja nuoren metsän hoitoon, suojavyöhykkeen jättämiseen vesistöjen äärelle, lehtojen luonnonhoitoon sekä soiden ennallistamiseen. Tällä esityksellä myös halutaan nimenomaan parantaa tulosperusteisuutta näiden tukien osalta ja otetaan käyttöön myös tällainen tarjouskilpailumenetelmä, joka tietysti parantaa sitä, että sitten voidaan pienemmällä rahalla saada ehkä enempi aikaiseksi. Tämä tukien uudistaminen ja vaikuttavuuden lisääminen ovat molemmat tosi hyviä tavoitteita. VTV:hän on aiemmin kiinnittänyt huomiota omassa tarkastusraportissaan, että meidän metsänhoitoomme liittyvät tuet ovat osittain ristiriitaisia ja niiden vaikuttavuus ei ole ollut niin hyvää kuin olisi pitänyt olla, ja siltäkin osalta tämä lakiesitys toivottavasti vie tätä asiaa eteenpäin.

No, ihan ymmärrettävästi tässä lakiesityksessä on myös tullut eteen sellaisia huolia ja muutamia nostoja, että miten tämä toimii. Yksi varmasti on se, että nämä resurssit, mitä tähän osoitetaan, ovat varsin vähäisiä. Jos mietitään sitä suhdetta, mitä meidän puuntuotannolliseen kasvuun osoitettavia tukia on ensi vuonna, niin ne ovat 36 miljoonaa, kun tähän metsäluonnon hoitoon osoitettavia tukia on vain yli 11 miljoonaa, ja tästä 11 miljoonasta vain 0,8 miljoonaa nyt koskee näitä tässä esitettyjä uudentyyppisiä tukia. Kun samanaikaisesti me tiedetään, että meidän täytyisi todellakin parantaa metsäluonnon monimuotoisuut-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

ta, parantaa metsien ilmastohyötyjä ja myös huolehtia vesistöjen puhtaudesta, niin tietysti tämän suhteen pitäisi olla varsin toisenlainen.

Toinen ongelma, mikä nousi tässä esiin, on se, että kun tätä tukea on niin vähän, niin hallinnollisten kulujen osuus on tästä aika suuri. Tämä vaatii Metsäkeskukseen uusia tietojärjestelmiä, tämä vaatii tietysti henkilökuntaa myös käsittelemään näitä tukia, mutta itse ajatellen, että tämä on hyvä päänavaus, ja tämä toivottavasti sitten jatkaa ja kannustaa näiden tämäntyyppisten tukien käyttöön tämän kokeilun jälkeenkin. Ja tietysti myös se, että tämä tuki olisi pidempi, olisi tarpeen myös sen takia, että ne muutokset metsäluonnossa kuitenkin ottavat aikansa ennen kuin ne tapahtuvat, ja siinäkin mielessä se, että tämä tuki olisi pidempi, olisi parempi niiden vaikutusten näkökulmasta.

No, sitten todella, jos katsotaan näitä neljää tukimuotoa, mitä tämä koskee, niin nämähän ovat ennen kaikkea luonnon monimuotoisuutta ja vesistöjen suojelua koskevia asioita ja tietysti myös jo ilmastokriisiin sopeutumista, koska jos lehtipuiden määrä kasvaa, niin se myös auttaa metsiä sopeutumaan paremmin esimerkiksi ilmaston kuumenemisen myötä tuleviin erilaisiin tuholaisiin. Mutta tässä lausuntopalautteessa ihan asiallisesti on kiinnitetty huomiota siihen, että tällä ei juurikaan yritetä parantaa metsien ilmastohyötyjä. Se on varsin valitettavaa, koska me tiedetään, että nimenomaan siellä maankäyttösektorilla meidän pitäisi tehdä enemmän, ja siellä me pystymme myös edullisesti tekemään. Sen takia esimerkiksi kiertoajan pidennys, säästöpuiden suurempi määrä ja jatkuvapeitteisen kasvatuksen lisääminen erityisesti turvemailla olisivat sellaisia, mitä toivoisin, että jatkossa otettaisiin näihin tukiin.

Sitten se iso ongelma näissä tuissa on se, että tässä toimenpiteiden vaikutusten pysyvyys jää aika lyhyeksi. Lehtipuuosuuden lisäyksen osalta vaatimus on vain viisi vuotta, suojavyöhykkeen osalta kymmenen vuotta, ja jos mietitään, että suojavyöhykkeen osalta se pysyvä suojelu olisi tärkeää ja jos hakataan se suojavyöhyke kymmenen vuoden jälkeen, niin siitä ei valitettavasti ole merkittävää lisähyötyä nykytilanteeseen, mutta toivotaan tietysti, että tämä nyt kannustaisi ensin suojelemaan sen kymmenen vuotta ja sitten mahdollisesti myös pidempään.

Sitten ehkä se kaikkein hankalin kohta näissä määrääjoissa on tämän ennallistamisen tuen osalta, koska tässä vaaditaan vain yhdentoista vuoden ennallistamistukea ja me tiedämme, että ne ennallistamisen hyödyt tulevat ajan kuluessa. Ja itse asiassa siinä ihan alussa, kun tehdään ennallistamistyötä, saattaa jopa tulla haittoja, niin vesistöihinkin tämmöinen ravinnekuormasysäys kuin esimerkiksi ilmaston osalta, mutta pidemmällä aikavälillä ne hyödyt ovat kuitenkin merkittävästi suuremmat, ja sen takia olisi tärkeää, että tämä tuen vaatimus olisi pidempi kuin se yksitoista vuotta. Ruotsissahan on esimerkiksi laki, joka vaatii, että näissä ennallistetuissa kohteissa se velvoite on voimassa 50 vuotta, ja jos se metsäpalsta tai ennallistettu suopalsta myydään jollekin toiselle, niin se velvoite edelleen säilyy. Tämäntyyppinen laki pitäisi olla meilläkin, koska meillähän on tapaus, että Metsähallitus on vuonna 2017 ennallistanut ojitetun suon valtion rahoilla, sen jälkeen se on myynyt tämän palstan yksityiselle toimijalle ja sitten tämä yksityinen on ojittanut sen saman kohteen uudestaan vuonna 2021. Tässähän ei ole järjen hiventäkään, ja sen takia tämän ennallistamisen osalta olisi syytä velvoittaa, että todellakin sen vaikutuksen pitää olla pysyvämpi kuin vain tuo yksitoista vuotta, ja ottaa vaikka mallia siitä Ruotsin laista.

Mutta kaiken kaikkiaan näen, että tämä lakiesitys, vaikka tässä on näitä haasteita ja ongelmia, on kohti parempaa metsätalouden tukijärjestelmää, jossa paremmin haetaan sitä vaikuttavuutta ja tulosperusteisuutta. Toivon, että tämä jatkuu tässä tukipolitiikassa laa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

jemminkin ja myös maataloustukien osalta, mutta myös pidän perusteltuna edustaja Elon esittelemiä lausumaesityksiä tämän lain parantamisen jatkokäsittelyä ajatellen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

14.18 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ihan aluksi haluan tuoda esille sen huolen tuolta metsänomistajilta ja kentältä, että tämän vuoden osaltahan nämä Metka-rahastaimikon hoitoon, nuoren metsän hoitoon ovat jo aikaa sitten loppuneet, ja taitaa olla niin, että jopa 40 prosenttia seuraavan vuoden rahoistakin on jo tässä vaiheessa käytetty. Tietysti se on ristiriidassa sen kanssa, että meillä on satojatuhansia hehtaareja, jopa 600 000 hehtaaria, tällä hetkellä näitä hoitorästejä, ja tämä tilanne on tietysti erittäin huolestuttava.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee tähän nyt käsittelyssä olevaan esitykseen liittyen, niin vaikka tässä on osin ihan kannatettavia tavoitteita, on keskusta jättänyt vastalauseen, ja se kohdistuu siihen, että meidän mielestämme tämä esitys ei huomioi näitä eri alueiden ja kasvupaikkojen eroja eikä monimuotoisuustavoitteita kyetä mielekkäällä tavalla sovittamaan yhteen tämän metsätalouden taloudellisen kannattavuuden kanssa, ja sen vuoksi tämä esitys on käytännössä jäämässä tehottomaksi. Se, mikä tietysti meitä tässä huolestuttaa ja oikeastaan ihmetyttää, on, että tässä ollaan nostamassa näitä hallinnollisia kustannuksia aika voimakkaasti. Hallinnollisten kustannusten määrä voi nousta jopa yli 10 prosenttiin ja syödä itse näille varsinaisille toimenpiteille tarkoitettuja tukivaroja, ja kyllä meidän näkemyksen mukaan nämä eurot pitäisi nimenomaan käyttää sinne metsänomistajille tehokkaammin ja itse näihin toimenpiteisiin eikä siihen byrokratiaan ja hallinnolliseen pyörittelyyn.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

14.20 Piritta Rantanen sd: herra puhemies! Joo, kyllä se niin on, että SDP:kin kannattaa ehdottomasti tämän lain hengen tavoitetta. Siis ehdottomasti meidän täytyy pitää meidän monimuotoisuudesta ja metsien ilmastokestävyydestä huolta.

Mutta kyllä se niin on, että tämä vaan siis on erittäin huonosti tehty ja suunniteltu laki ja pilotti. Niin kuin tässä on jo tullut moneen kertaan, tämä lisää hallinnollisia kustannuksia yli miljoonalla, vaikka jaettava tukipotti voi parhaimmillaan ylittää kymmenen miljoonaa tänä koko aikana, kun tämä on voimassa, nimenomaan niin, että me joudumme taas keksimään pyörän uudelleen tietojärjestelmissä. Tämä hallitus lakkautti edellisen hallituksen tekemän joutomaitten metsitystuen, jonka hallinnollista taakkaa kannamme vuoteen 38 saakka. Kun nyt meillä tulee uusi järjestelmä, jota taas ylläpidetään monia vuosia, niin meillä on kohta niin monta tietojärjestelmää, että meillä menevät kaikki nämä jaettavat eurot jo pelkästään näitten tietojärjestelmien ylläpitoon.

Kaikkein suurin huoli kyllä minullakin liittyy nimenomaan siihen, että me teemme nyt erittäin lyhyeksi ajanjaksoksi, kolmeksi vuodeksi, tällaisen pilotin. Metsätaloudessa se yksi kvartaali voisi olla vaikka 30 vuotta, mutta teemme tämän nyt siis kolmeksi vuodeksi ja aiomme sitten tulevaisuudessa hyödyntää tästä tulleita tuloksia ja johtopäätöksiä, jotka voivat johtaa meitä aivan harhaan. Nämä voivat johtaa meitä aivan vääränlaiseen politiikkaan myös tulevaisuudessa. Niin kuin täällä kuultiin, tällä on siis tarkoitus esimerkiksi tätä lehtipuuston määrää lisätä. Tavoitehan on erinomainen. Juuri näin meidän pitää toimia. Mutta kysynpä vain, kuinka tämä edistää tätä meidän polarisoitunutta metsäkeskustelua,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

että nyt kun sinä jätät sinne metsääsi viideksi vuodeksi lehtipuustoa, sinä saat siihen tuen, ja sen jälkeen saatkin kaataa ne lehtipuut — viideksi vuodeksi kun lupaat jättää ne sinne, sinä saat tämän tuen. En usko, että tämä tätä meidän yleistä metsäkeskustelua mitenkään edistää, vaan kyllä tässä on isona vaarana, että käy juuri toisinpäin eli niin, että taas tulee se mahdollisuus kritisoida niin, että kyllä, metsänomistajat saavat tällaisia tukia, vaikka mitään vaikuttavuutta niillä ei ole.

Siitä syystä ehdottomasti kannatan aiemmin tässä keskustelussa edustaja Suhosen tekemää vastalause-esitystä ja tämän lain hylkäämistä. Se on kyllä ainoa oikea tapa, tehdä sitten joku uusi, parempi, näitä tavoitteita pitkäjänteisemmin tavoitteleva esitys. Toivon, että hallitus vielä tulee tässä järkiinsä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

14.23 Jorma Piisinen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomi on metsien maa. Metsätalous on meille valtavan tärkeä. Se luo työpaikkoja, taloudellista hyvinvointia ja pitää metsät hiilinieluina. Hallitus tuo nyt käyttöön uuden tavan ohjata metsänhoitoa. Tämä tapa on nykyaikaisempi ja vastuullisempi. Metsätalouden tukijärjestelmää uusitaan niin, että siirryttäisiin jopa tuloksiin perustuviin tukiin ja ympäristöön liittyviin kilpailutuksiin. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että metsänomistaja saa kannustimen muun muassa lehtimetsien suosisesta.

Esityksessä kannustetaan kilpailuttamaan toimenpiteitä, jotka auttavat luontoa, kuten suojakaistaleiden jättämistä jokien ja purojen varsille, soiden kunnostamista ja lehtometsien hoitamista. Tämä on kustannustehokas tapa ohjata metsanhoidon suuntaa. Hallitus ei määräile säännöillä vaan luo kannustimia, jotka palkitsevat metsänomistajia siitä, että he tekevät hyvää työtä luonnon ja ympäristön eteen. Julkiset rahat ohjataan sinne, missä ne tekevät metsien eteen eniten hyvää.

Tämän esityksen tärkeä anti on myös se, että se tuo varmuutta metsäalalle. Kun tukijärjestelmä Metka jatkuu katkotta, metsänomistajat voivat suunnitella hoitotyöt etukäteen ja tehdä ne oikeaan aikaan. Koko metsäala saa kaipaamaansa rauhaa ja ennustettavuutta.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on nostanut esiin myös nuoret metsät. Riskinä on, että jos metsiä ei hoideta riittävän hyvin, niin puun kasvu hidastuu, kiertoajat pitenevät ja hiilinielun kertymä pienenee. Valiokunta painotti myös suometsien hoidon ja vesiensuojelun tärkeyttä. Tukien pitää taata, että hoitotyöt tehdään siten, että vesistöt pysyvät puhtaina.

Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta korostaa mietinnössään myös resursien riittävyyttä ja Metka-järjestelmän kehittämistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.25 Olga Oinas-Panuma kesk: Arvoisa herra puhemies! Luonnon monimuotoisuus ja sen lisäämiseen kannustaminen on totta kai hyvä asia, ja ajatuksen tasolla myös tämä lehtipuun lisääminen on hyvä, eli tämä tavoite on varmasti monessa suhteessa jaettu.

Mutta tämä itse hallituksen esitys sen sijaan on kyllä jossain määrin minun mielestäni vaillinainen. Tämä esitys ei huomioi eri kasvupaikkojen eroa vaan käytännössä rajaa osan Suomesta, osan metsänomistajista pois. Esityksen myötä nykyisellään laajasti hyödynnetty taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki alennetaan 200 eurosta 180 euroon hehtaarilta. Käytännössä Metka-tukia leikataan, jotta niitä rahoja voidaan osoittaa sitten vain osalle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

metsänomistajista, ja se ei minun mielestäni oikeastaan ole reilua, koska tämä on myöskin alueellinen kysymys.

Huolestuttavaa on tämä hallinnollisten kulujen kasvu, joka täällä on jo aiemmin noussut esille, eli jopa kymmenen prosenttia tästä nyt tänne ohjattavasta rahasta menee näihin hallinnollisiin kustannuksiin. Ei se kuulosta välttämättä kauhean tehokkaalta, jos 1,28—1,35 miljoonaa euroa menee ihan vain sinne hallinnollisiin kustannuksiin. Luulen, että tämän voisi tehdä järkevämminkin, jos haluaisi.

Haluaisin kannustaa hallitusta muutenkin näissä metsäasioissa kiinnittämään huomiota myös semmoisiin isoihin, laajempiin ongelmiin, joita tuolla meidän metsäpuolella on, esimerkiksi siihen, millä tavalla metsäala saadaan uudelleen houkuttelevaksi, koska Suomi on ollut aina monessa suhteessa metsäalalla edelläkävijä, mutta viime vuosien erinäisten tapahtumien seurauksena metsäalan houkuttavuus ja luonnonvara-alan houkuttavuus ovat laskeneet. Eli miten ne saataisiin houkuttavammiksi? Miten me pystyttäisiin panostamaan korkeampaan jalostusasteeseen, jotta me myös saataisiin sitä tuloa enemmän pienemmällä määrällä?

Ja sitten yksi tämmöinen omasta mielestäni etenkin Pohjois-Suomen kannalta hyvin tärkeä asia on ulkomaille myytävä metsämaa. Eli milloin hallitus alkaa tekemään toimia sen eteen, että ulkomaille ei valuisi meidän metsäomaisuutta maapohjineen?

Mutta mikäli aiemmin ei ole vielä kannatusta tullut, niin kannatan myöskin edustaja Kalmarin tekemää esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

14.27 Teemu Kinnari kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Tänään käydään laajaa keskustelua metsistä ja metsien hoidosta.

No, ensin itse tähän esitykseen: Kyllä, kyse on kokeiluluonteisesta järjestelystä, joka tehdään nyt sitten tähän tukijärjestelmän ympärille. Siihen on valittu nämä neljä metsänhoitomuotoa, jotka tähän on valittu.

Mitä tulee nimenomaan tähän nuorten metsien hoitoon, niin selvää on, että se on se tärkein asia, millä pidetään jatkossakin huoli siitä, että tässä maassa on metsiä, joista puuta voidaan korjata, ja on hiilinielut, jotka myös toimivat, eli aivan keskeinen osa tässä kokonaisuudessa on tietysti tämä nuorten metsien hoito. Nyt tämä lehtipuusekoituksen lisääminen, tai sen osalta sen tuominen tähän tuettuna muotona, on mielestäni ihan hyvä kokeilu, ja kukaan ei estä viiden vuoden jälkeen myös jatkamasta sitä toteutusta, mihin minä itsekkin kannustan.

Kyllä, mitä tulee tähän kokeiluun, näitten hallinnollisten kulujen kustannusten osuus tästä kokonaisuudesta on valitettavan suuri, se on sanottava ihan suoraan. Mielelläni näkisin, että se olisi pienempi, mutta jos ja kun meillä on oltava tämä järjestelmä, jonka kautta tätä tehdään, niin se valitettavasti vaatii nämä investoinnit, mutta kaiken kaikkiaan näen, että tämä on ihan hyvä tapa lähteä kokeilemaan tämäntyyppistä järjestelmää, mikä semminkin tuo meille myös sitä faktapohjaa. Jos ja kun meillä lienee jossain vaiheessa edessä myös tämän ennallistamisasetuksen jalkauttaminen, niin tämä antaa meille myös vähän pohjatietoa ja osaamista siihen käytäntöön, minkälaisia asioita meillä on siinä edessä.

Siihen, mitä tässä nyt edustajien suulla on tullut sanottua: Kyllä hallitus ymmärtää sen metsätalouden ja metsäklusterin merkityksen, ja edelleen kun puhutaan metsätoimialasta, — toimialasta, jonka suhteellinen osuus meidän tavaraviennin arvosta on siinä 17 ja 20

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

prosentin paikkeilla — niin kyllä me ymmärretään, kuinka merkittävästä asiasta puhutaan silloin, kun puhutaan suomalaisesta metsäklusterista. Tämä on hyvä tässä salissa myös aina määrääjain nostaa esille, ja vielä niin, että se on myös toimiala, joka uusiutuu ja luo jatkossakin meille hyvinvointia ja mahdollisuuksia. Metsät ovat päinvastoin nimenomaan ratkaisu eikä ongelma, ja näin se on jatkossakin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

14.30 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Joo, toden totta, varmaan on aina hyvä muistuttaa aika ajoin tässä salissa, että todellakin me kaikki näemme, että metsätaloudella on todella merkittävä rooli meidän maassamme. Se on ollut pitkään meidän hyvinvoinnin lähde ja on varmasti sitä tulevaisuudessakin. Meidän täytyy tietysti varmistaa, että metsänkäyttö on kestävää myös ympäristöllisesti niin monimuotoisuuden ja vesistöpuhtauden osalta kuin ilmaston osalta. Sen takia minusta on hyvä, että tässä hallitus nyt kokeilee tavallaan näitä metsäluonnon hoidon tukia ja koettaa vielä lisätä niiden vaikuttavuutta.

Näiden hallinnollisten kulujen suurta osuuttahan voi pienentää ihan vain sillä, että laiteetaan Metka-tukien potista suurempi osuus metsäluonnon hoitoon. Silloinhan hallinnollisten kustannusten osuus pienenee. Mutta kaiken kaikkiaan siis on ihan totta, että toivottavaa on, että tämä jatkuu tulevaisuudessakin, jolloin ne nyt tehtävät, esimerkiksi tietojärjestelmään tarvittavat muutokset ovat sitten jatkossakin käytössä. Pidän itsekin valitettavana sitä, mitä täällä nousi esille, että esimerkiksi joutoalueiden metsitystukea — viime kaudella sitä tehtiin, se vaati omat muutoksensa tietojärjestelmiin — nyt sitten tämä hallitus ei ole jatkanut. Siinä mielessä ikään kuin on hallinnollisia kuluja mennyt hukkaan.

Ajattelin, että nostan tässä vielä pari asiaa. Tosiaan lehtipuuosuuden lisääntyminenhan on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävää. Se parantaa riistan elinympäristöä, ja se on myös metsäluonnon ilmastomuutokseen sopeutumisen kannalta merkittävää. Kun ajattelee, että tämä tukihan on nyt rakennettu nimenomaan niin, että jatkossa taimikonhoitoon saatavan tukisumman saa, jos siinä lisää lehtipuuta, ja jos ei lisää, niin saa vähemmän kuin nyt, niin en ajattele, että tämä nyt olisi tässä siinä mielessä rahallisesti ongelma. Minä toivon, että se nimenomaan kannustaa metsänomistajia lisäämään sitä lehtipuustoa. En siis näe sitä riskiä siinä kauheasti, että sitten mentäisiin se lehtipuisto sieltä viiden vuoden jälkeen kaatamaan. Toivottavasti näin on, että näin ei todellakaan tehdä.

Tämän suojavyöhykkeen osalta haluaisin vielä nostaa sen, että mielestäni se on ihan perusteltua, että tähän on rajattu alueellisesti nimenomaan Varsinais-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakuntiin. Siinä mielessä se on minusta hyvä ajatus, koska tietysti Varsinais-Suomessa meidän pitää sitä Saaristomeren valuma-aluetta parantaa ja huolehtia, että sieltä ei tule päästöjä. Pohjois-Karjalassa, Kainuussa meillä on paljon turvemaita, ja sieltä tulee helposti päästöjä.

Haluan vielä nostaa esiin sen, että nythän me metsien osalta ollaan kriittisissä hetkissä siltä osin, että 60—70-luvuilla kun paljon ojitettiin soita, jotta saatiin metsää kasvamaan, niin nyt nämä metsäthän ovat tulossa hakkuukypsiksi. [Puhemies koputtaa] Me tarvittaisiin itse asiassa niitä tukimuotoja siihen, että me estettäisiin se, että avohakataan ja uudisojitetaan näitä alueita, jolloin tulee valtavat niin ilmastopäästöt kuin vesistöpäästöt. [Puhemies koputtaa] Toivon, että myös tähän mietittäisiin uusia tukielementtejä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

14.34 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan jatkaa vielä tuosta, mitä edustaja Oinas-Panuma ansiokkaasti nosti. Kun tämä sekametsien suosiminen tehdään nimenomaan metsänomistajien rahoilla leikkaamalla nuoren metsän hoidosta se 20 euroa, niin sitä jakopottia ei suinkaan voi saada kuka tahansa metsänomistaja, koska kaikilla alueille ei ole mahdollista tehdä sekapuustoa. Meillä on paljon tämmöisiä harjualueita ja hiekkaharjuja — Salpausselkä, Suomenselkä — joissa yksinkertaisesti ei pysty tällaista metsää kasvattamaan, tai koko pohjoinen Suomi, joka on boreaalista havumetsävyöhykettä eikä siellä lehtipuu menesty, eikä myöskään se menesty porojenkaan vuoksi, jolloin tämä tuki on epäoikeudenmukainen. Kaikilta viedään, mutta se annetaan ikään kuin valikoidusti. Sama asia vielä voidaan todeta hirvikantatihentymäalueilla. Sielläkin on erittäin vaikeaa sekapuustoisuutta lisätä, vaikka tämä ajatus on erittäin hyvä ja valiokunta on monissa yhteyksissä ja myös allekirjoittanut kannustanut siihen sekapuustoisuuden lisääntymiseen.

Kannattaa myös huomioida se edustaja Siposen puheenvuoro, jossa kerrottiin, että tänäkin vuonna Metka-rahat loppuvat kesken ja maksatuksia siirtyy seuraavalle vuodelle. Kun tämä on se tilanne, niin kuinka voimme olla varmoja, että tähän kyseiseen toimenpiteeseen riittää rahoitus, ettei käy pelkästään niin, että tänne ilmoitetaan näitä tuettavia kohteita, jotka jäävät sitten kirjattuina sinne, mutta rahaa ei tule, ja ne harmaalla suojelulla suojellaan myöhemmin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piritta Rantanen, olkaa hyvä.

14.36 Piritta Rantanen sd: Herra puhemies! On harmillista, että tästä jo pari hallituspuolueen edustajaa, joittenka puheenvuoroihin olisin halunnutkin vastata, kerkesi poistumaan. Kun tässä sanottiin, että tämä tuo sitä ennustettavuutta, niin juuri päinvastoinhan tässä käy. Eli nyt tämä on just semmoinen, että jokainen hallitus keksii vähän jonkun oman kannustejärjestelmänsä ja seuraava muuttaa sitä. Tämä nimenomaan ei tuo sitä ennustettavuutta, vaan tämä vaatii taas uutta koulutusta ja infoamista niin sinne, jotka kouluttavat ja infoavat niitä metsänomistajia, kuin myös nimenomaan sinne metsänomistajille. Meillä on tämä hallitus aloittanut jo niin, että Metsähallituksessa ja Metsäkeskuksessa isot yt:t pidettiin ja henkilöstöä merkittävästi vähennettiin. Ja taas me itse luomme byrokratiaa, vaikka itse olin ymmärtänyt, että tämä hallitus puhuu kaikesta muusta kuin byrokratian lisäämisestä. Taisi olla niin, että byrokratiaa piti pystyä vähentämään.

Mutta vielä tähän nuoren metsän hoitoon: Niin kuin tässä edustaja Mikkonenkin sanoi, että tuskinpa kukaan metsänomistaja viiden vuoden päästä niitä lehtipuita kaataa, niin siinäkin tämä koko ydin onkin. Jos yhtään on sellaisilla alueilla oma metsä, niin jokainen metsänomistaja kyllä huolehtii siitä, että se lehtipuusto kasvaa siellä ilman tätä tukeakin. Siitähän tässä on tosiasiallisesti kyse, että jokainen vastuullinen metsänomistaja tekee nämä temput jo ilman tätä tukea. Siitä tässä on kyse.

Mutta toivon todella, että me jatkossa — kun tässä näihin hallinnollisiin kustannuksiin viitattiin — löytäisimme tästä salista sellaisen yhteisen tekemisen meiningin, että erityisesti näissä metsiin liittyvissä asioissa, kun se kvartaali on niin pitkä, tekisimme yhteistyössä sellaisia kannustavia malleja, joihin voisimme sitoutua useammaksi hallituskaudeksi. Se on varmasti tämän kansan, metsätalouden ja metsänomistajien kaikkein suurin etu, että me tekisimme niitä pitkäjänteisesti eikä näin, joka hallituskaudella omalla versiolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 119/2025 vp

14.38 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Oikeastaan juuri sitä yritin sanoa tuossa aiemmassa puheenvuorossani, mistä edustaja Rantanen tässä oli huolissaan, että miksi nyt niille lehtipuille siellä taimikonhoidossa ja nuorissa metsissä maksetaan tukea, kun sitä tehdään muutenkin. Siis nythän tämä tukisumma ei sinänsä muutu, jos te sitä lehtipuuta sinne lisäätte, ja se kannustaa sillä tavalla siihen, että jos et tee sitä, niin se vähän vähenee tästä nykyisestä. Siinä mielessä juuri tämän osalta en nyt pitäisi suurta huolta siitä, miksi tuetaan sellaista, mitä ehkä tehtäisiin muutenkin, koska sitä taimikonhoitoa nyt joka tapauksessa tuetaan. Nyt siihen tulee tämä elementti, että sen nykyisen määrän tukea saa, jos sitä lehtipuuta sinne lisää, ja kun tiedämme, että sillä on sekä monimuotoisuuden, riistan elinympäristön kuin ilmastomuutokseen sopeutumisen kannalta hyviä asioita, niin sehän on hyvä vaan.

Mutta ehkä sen takia itse asiassa tätä puheenvuoroa pyysin, kun tuli esille se, että onko niin, että tässä nyt jokainen hallitus poukkoilee näiden tukien suhteen. Kyllähän se iso kuva kuitenkin on ihan selvä, että meidän täytyy varmistaa se, että meidän metsänhoitomme on jatkossakin monimuotoisempaa, metsät ovat monimuotoisempia, elikkä niitä elementtejä, joilla pystytään ylläpitämään ja lisäämään metsien monimuotoisuutta, tulee kannustaa. Samalla tavalla meidän pitää huolehtia siitä, että emme aiheuta vesistöhaittoja, elikkä niitä toimia, joilla me vähennämme valumia. Siihen pitää osoittaa lisää kannusteita. Sitten toisaalta meidän täytyy varmistaa se, että meidän maankäyttösektorimme toimii hiilinieluna ja ylläpitää pitkäaikaisia varastoja. Siihen pitää osoittaa tukea. Nämäkin tukielementit, mitä tässä nyt esitetään, ovat aika lailla sen suuntaisia, että siinä mielessä, jos ajattelen metsänomistajana, että mikä on se suunta ja mikä on se iso näkymä, niin se on tietysti tämän tyyppiset toimet, ja vaikka jotkut yksittäiset toimet saattavat sitten ehkä vähän muuttua, niin se on selvää, että se iso kuva kuitenkin menee kohti sitä entistä kestävämpää metsänhoitoa myös luonnon monimuotoisuuden, ilmaston kuin vesistöjen puhtauden kannalta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.41 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä tähän loppuun lisätä, että nyt kun tämä byrokratia-automaatti tähän tuli — siis sinänsä hyvälle tavoitteille — niin on tärkeää, että kun varmaan Metsäkeskuksellakaan ei siihen neuvontaan riittäviä resursseja ole, niin esimerkiksi metsänhoitoyhdistykset sitten palvelevat metsänomistajia niin, että myös tällaisten pienimuotoisten tai perhemetsäviljelmien kohdalla näitten tukien hakeminen olisi sitten helpompaa, niin että ei tarvitse akateemista loppututkintoa, että pystyy tällaisia toimia hoitamaan. Ja vielä, kun hakee näitä, niin myös itselle jäisi jotakin, eikä se kaikki jää siihen välille.

Pyytäisin vielä hallitukselta, joka toimeenpanee tätä, että yritetään asetuksilla vielä karsia sieltä se, mikä karsittavissa tässä mallissa nyt on, ja sitten pyytäisin metsänhoitoyhdistyksiltä ja muilta, jotka metsänhoitotoimissa auttavat, esimerkiksi metsäintegraatit, että tekisivät mahdollisimman helpoksi tätä pienmetsänomistajan kannalta.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.